

U IME REPUBLIKE HRVATSKE

PRESUDA

Županijski sud u Šibeniku, u vijeću sastavljenom od sudaca ovog suda Dalibora Dukića, kao predsjednika vijeća, Jadranke Bige Milutin i Ordane Labura, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Tonkice Ujaković, kao zapisničara, u kaznenom predmetu protiv optuženika Rajka Jankovića, zbog kaznenog djela iz čl. 120 OKZRH, povodom optužnice ŽDO Šibenik broj K-DO-12/03. od 11. srpnja 2003. godine, nakon završetka glavne javne rasprave, koja je održana u prisutnosti zamj. ŽDO Šibenik Zvonka Ivića, optuženika Rajka Jankovića i njegovog branitelja Tomislava Filakovića, odvjetnika u Osijeku, dana 24. rujna 2010. godine,

presudio je

OPTUŽENIK: RAJKO JANKOVIĆ zv. «Šice»

neosudivn, ne vodi se drugi postupak,

kriv je

Sto je u razdoblju od kraja 1991. godine do vojno-redarstvene akcije «Oluja» 4. kolovoza 1995. godine, tijekom oružane agresije tzv. «JNA» i paravojnih snaga iz SR Jugoslavije te naoružanih srpskih paravojnih postrojbi protuustavne tvorevine tzv. «Republike Krajine» na Republiku Hrvatsku, na privremeno okupiranom području Republike Hrvatske u selima Općine Promina, protivno odredbi El. 3 st. 1 toč. (a) (c), čl. 27 st. 1 i čl. 33 st. 1 i 2 Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. te protivno odredbi čl. 75 st. 2 (a) (b) (e), čl. 77 st. 1 Dopunskog Protokola uz Ženevske konvencije od 12. kolovoza 1949. o zaštiti irtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I), kao pripadnik srpskih paravojnih postrojbi protuustavne tvorevine tzv. «Republike Krajine», zlostavljao i zastrašivao civile hrvatske nacionalnosti, prijetio im, među njima širio strah i teror, te pljačkao njihovu imovinu i imovinu prognanih Hrvata, pa je tako:

1) u navedenom razdoblju, naoruian s puškom i odjeven u vojničku odoru, iz kuća prognanih Hrvata u Čitluku i Oklaju uzimao i traktorom svojoj kući odvezio kucanske aparate, raznu «bijelu tehniku», poljoprivredne strojeve i sve druge vrijedne stvari, odnijevši i prisvojivši najmanje 10-ak Škrinja za zamrzavanje i hladnjaka, 9 do 10 televizora, više perilica rublja, više Stednjaka na kruta goriva, 10 l ulje i struju, bojlera, motokultivator, kotao za pečenje rakije, hidrofor, te veći broj raznih drugih kućanskih aparata i namještaja,

2) točno neutvrđenog dana tijekom listopada 1992. godine, dok se, vozeći u osobnom automobilu, kojim upravljao Žarko Janković, nalazio na mjestu suvozača, susrevši na cesti između Oklaja i zaseoka Agići, Dragu Agića, koji išao uz cestu, naoruian s puškom i odjeven u maskirnu odoru izišao iz automobila te držeći pušku uperenu u Dragu Agića krenuo prema ovome govoreći mu «sad Cu te ubiti ti nam smetaš», približivši se tako Dragi Agić s uperenom puškom u istoga na udaljenost od oko 4 metra, kada, izišavši iz automobila, Žarko Janković uhvatio za ruku optuienika i odvuкао ga u automobil govoreći «ne diraj Dragu on je dobar»; u Ljubotiću naoruian s puškom, svakih nekoliko dana, dolazeći u kuću vlasništvo Ante i Marije Bračić, ovoj prijetio i govorio da je ustašica, da je to njegova driava, da Sta Ceka, neka ide Ca u svoju driavu i da ih treba sve pobiti; u više navrata u nazočnosti Dragana Puača govorio i prijetio da će ubiti njegovog punca Šimu Zelić i cijelu Zelićevu obitelj, koje prijetnje Puača prenio i kazao obitelji Zelić; tako da su se gore imenovani od optuienika silno strašili,

3) točno neutvrđenog dana tijekom veljače 1992. godine u Bobodolu, naoruian automatskom puškom i maskiran, s vojničkom potkapom preko glave, zajedno s još nekoliko naoružanih pripadnika srpskih paravojnih postrojbi, najprije provalio i nasilno otvorio zaključana vrata od dvorišta, vlasništvo Šime Zelić, ispalivši pri tome jedan metak iz puške, a zatim s puškom u ruci, držeći je u poloiaju na gotovs, upao u kuću imenovanog, pa zatekavši u kući Šimu Zelić, njegovu suprugu Nedu, sina Vladu, nevjestu Ankicu te unuku Nedu tada staru tek 2 do 3 mjeseca, cijev automatske puške držao uperenu u svakoga od njih, hodajući desetak minuta s tako uperenom puškom u njih, od jednog do drugoga i povlačeći zatvarač puške, a kada bi došao do djeteta Nede Zelić koja leiala u kolijevci i kada bi pušku uperio u nju, te povlačio zatvarač puške, njezinom ocu Vladi Zelić govorio da sada kaie je li ovo Hrvatska ili Srbija, cijelo vrijeme snažno udarajući nogama o pod i glasno vičući da je to Srbija, i pri tome u više navrata inzistirao da izvrše zadatak zbog kojeg su došli, u Cemu ga spriječavao jedan od pripadnika srpskih paravojnih postrojbi, koji ga istjerao vani, a zatim se ponovno vratio u kuću s puškom u ruci u poloiaju na gotovs, opet govoreći i inzistirajući da izvrše zadatak zbog kojeg su došli, u Eemu ga ponovno spriječio i vani iz kuće istjerao onaj isti pripadnik srpskih paravojnih postrojbi, tako da su se gore imenovani od optuienika silno ustrašili,

4) dana 24. prosinca 1992. godine, u večernjim satima, u Lukaru, odjeven u maskinu odoru i naoruian s puškom, došavši zajedno s još trojicom, naoruianih i u maskirne odore odjevenih, pripadnika srpskih paravojnih postrojbi do kuće vlasništvo Marka Sarić, pa kada iz kuće, bez obuće na nogama, izišao Marko Sarić, istog, tako bosonoga, otjerao u dvorište kuće vlasništvo Ive Perić, udaljeno oko 100 do 150 metara, a zatim ga zajedno s još jednim pripadnikom srpskih paravojnih postrojbi počeo udarati Sakama po glavi, pa kada od tih udaraca Marko Sarid pao na pod, zajedno s ovim istim pripadnikom srpskih paravojnih postrojbi nastavio ga udarati nogama - «cipelariti» po rebrima, od Eega je Marko Sarić glasno zapomagao, udarajući ga tako oko pola sata, sve dok im tu treći nazočni pripadnik srpskih paravojnih postrojbi Mirković nije kazao «nemojte ga više tući», pa Marko Sarić upravo u strahu od optuienika, više nije smio nodu boraviti i spavati u svojoj kući, već u šumi, krijući se tako nakon toga sve do oijjka 1993. godine, kada je prešao na slobodni dio teritorija Republike Hrvatske,

5) točno neutvrdenog dana početkom 1993. godine u Marasovinama, naoružan poluautomatskom puškom i bajunetom na pušci, držeći je preko leđa, došao u kuću Nike Slavka Cavlina, pa iskoristivši trenutak, kad je u kuhinji ostala sama Slavkova nevjesta Anda Cavlina, tada stara 29 godina, radi zastrašivanja iste i njezine obitelji, rukama je uhvatio za gornji dio tijela te povukao k sebi, čemu se ova opirala, a zatim je odbacio i stisnuo uza zid te rukama snažno obuhvatio i stisnuo preko njezinih ruku u predjelu prsiju, tako da se imenovana nije mogla opirati i braniti rukama, hvatajući je zatim i dirajući po drugim dijelovima tijela, pustivši joj tako ruke, Sto je ista iskoristila te se otrgla i pobjegla iz kuće, glasno dozivajući pomoć, pa je Anda Cavlina, upravo u strahu od optuženika, odmah nakon toga, sa svojom obitelji tijekom noći spavala i boravila vani u šumi, a nedugo nakon toga napustila svoju kuću i 19. ožujka 1993. godine prešla na slobodni dio teritorija Republike Hrvatske,

6) točno neutvrdenog dana tijekom ljeta 1993. ili 1994. godine u Ljuboticu, sustigavši putem Dinku Karaga, dok je vozio bicikl, znajući da se osobni automobil marke «Zastava» tip «Yugo», vlasništvo njezinog brata Željka Karaga, nalazi u dvorištu kuće Ivana Jurića koju su tada koristili pripadnici UNPROFOR-a, tražio od iste da mu dade ovaj automobil, pa kako mu ova odbijala dati automobil, revoltiran i ljut takvom njezinom odlukom, okrenut licem prema istoj, s udaljenosti od oko 2 metra, iz automatske puške neposredno uz same noge Dinke Karaga ispalio najmanje 20 metaka, od čega se ista silno ustrašila, nakon čega iz kuće Ivana Jurić izišli pripadnici UNPROFOR-a koji ga smirili i uputili kući,

8) točno neutvrdenog dana krajem rujna 1994. godine u Ljuboticu, naoružan s puškom, zajedno s još desetak naoružanih pripadnika srpskih paravojskih postrojbi, u nazočnosti vlasnika Marije Bračić, unatoč njezinom protivljenju i negodovanju, za sebe pobrao sve groide u njezinom vinogradu od 1.200 Eokota, odvezavši sve tako pobrano grožđe traktorom,

dakle, kršeći pravila međunarodnog prava za vrijeme oružanog sukoba nečovječno postupao prema civilnom stanovništvu, zastrašivao i terorizirao civilno stanovništvo te pljačkao njihovu imovinu,

Eime je počinio kazneno djelo protiv čovječnosti i međunarodnog prava, ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, označeno i kažnjivo po El. 120 st. 1 OKZRH.

Stoga se na temelju citiranog zakonskog propisa uz primjenu čl. 37 st. 1 i El. 39 st. 1 toč. 1 OKZRH

OSUDUJE

- na kaznu zatvora u trajanju od 3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci.

Temeljem čl. 45 st. 1 OKZRH optuženiku se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati vrijeme provedeno u pritvoru i to od 13. travnja 2003. godine do 14. svibnja 2004. godine.

Temeljem El. 122 ZKP optuženik se u cijelosti oslobada naknade troškova kaznenog postupka iz čl. 119 st. 2 toč. 1 – 6 ZKP.

Obrazlojenje

ŽDO Šibenik, optužnicom broj K-DO-12/03. od 11. srpnja 2003. godine, preciziranom i proširenom podneskom od 13. svibnja 2004. godine, te na ročištima glavne rasprave od 14. svibnja 2004. godine, te od 10. i 24. rujna 2010. godine, optužilo je Rajka Jankovića, zbog kaznenog djela iz čl. 120 st. 1 OKZRH, a koje djelo je poblizje opisano u izreci presude.

Očitujući se o osnovanosti optužbe, optuženik je naveo da se ne smatra krivim za utuženo kazno djelo, ni po jednoj od točaka optužbe.

U odnosu na kazno djelo pod točkom 1) brani se, da se iz Francuske u Bobodolu vratio 1985. godine, kada je uveo sav potreban namještaj i kućanske aparate za kuću. Za vrijeme rata, na molbu Nevenke Bilandžija i Ane Validžić, obje iz Oklaja, uzeo je na Euvanje gotovo kompletan namještaj, bijelu tehniku i kućanske aparate iz njihovih kuća, te ih pohranio u prostor neizgrađenog kata, svoje obiteljske kuće u Bobodolu. Stvari vlasništvo Nevenke Bilandžija, prevezao je u svoju kuću u rujnu ili listopadu 1994. godine, a od Ane Validžić u lipnju 1994. godine. Uz to, Nevenka Bilandžija dala mu je na Euvanje traktor marke «Tomo Vinković», vlasništvo njezinog djevera Marka Bilandžije, kojem je traktor 1997. godine vratio, kada je isti došao kod njega u Sremske Laze, jer je s tim traktorom, u akciji «Oluja», izbjegao. Prvi put je nakon izbjeglištva, kuću u Bobodolu obišao 1998. godine. Kuća je bila zapaljena, a tada u kući nije bilo nikakvih zapaljenih zamrzivača, tako da ne zna tko ih je donio u njegovu kuću i tu ostavio. Kotao za pečenje rakije je vlasništvo brata.

U odnosu na kazno djelo pod točkom 2) brani se, da je događaj za koji ga se neosnovano tereti, vezano uz obitelj Zelić, mogao biti u srpnju 1992. godine. Dok su pred kućom u Bobodolu stajali on, Srećko Janković, Petar Vranješ i Zdenko Janković, iz sela Vrbnik, došao je Knežević Savica zv. «Sakica», s pištoljem oko pasa, te im kazao «što vi tu stojite, a mupovci vam šecu po Matasima», te da će tući minobacačima po selu. Odgovorili su mu da oni nemaju ništa s tim, a onda je taj Knežević kazao da ide ubiti Zeliće. Tada je Sakici kazao da će on otići do Šime Zelića i o tome s njim razgovarati, a da isti ostane na putu, oko 70 m dalje od kuće Zelića. Kada je došao pred kuću, zatekao je Šimu Zelić, Nedu Zelić i Tonku Zelić, a ubrzo je došao i Vlade Zelić. Vladi je kazao da ode u Matase i reče ljudima da se sklone, jer da postoje sumnje da su tu mupovci i da će tući minobacačima po selima. Vlade mu je ljutito odgovorio da izlazi iz njegove avlije. Vlade Zelić razgovarao je i sa Sakicom, rekavši mu da u Matasima nema mupovaca, osim civila Hrvata, koji su tu ostali. Nakon tog razgovora Vranješ Petar pozvao je svojoj kući na piće Vladu i Šimu Zelić, te Srećka i Zdenka Jankovića. Kuća Petra Vranješa udaljena je od kuće obitelji Zelić oko 300 m.

Obitelji Zelić nije upućivao nikakve prijetnje, pa tako ni smrću, a posebno ne preko zeta od Šime Zelića, Dragana Puače, koji je za vrijeme rata dolazio u njegovu kuću.

Osobu Drago Agić uopće ne poznaje. Kada je isti svjedočio, spominjao je osobu Gojko Janković, a on zna jednu osobu tog imena i prezimena, ali se taj 1990. godine ubio iz lovačke puške.

Antu i Mariju Bračić poznaje, zadnji put ih je vidio 1985. godine, kad se vratio iz Francuske, kad su mu nudili neku zemlju na prodaju. Razgovor o tome su vodili u njegovoj kući u Bobodolu, ali do kupnje nije došlo. Kroz rat u njihovu kuću nije ulazio, pa pretpostavlja da su ga zamijenili s osobom ista imena i prezimena iz njegova sela.

Obitelji Slavka Čavline nije napravio ništa nažao, istog smatra poštenim Eovjekom, te je zbog toga dolazio u njegovu kuću. Nikad se nije postavljao tako da bi ukućani imali strah od njega i zbog toga ga služili jelom i pićem. Pozna i Slavkovog sina Branka, koji je s njim radio u «Mlinici» u Kninu.

U odnosu na kazno djelo pod točkom 3) brani se da u veljači 1992. godine, a niti inače, nije bio u kući Šime Zelića, pa s izvršenjem tog djela nema nikakve veze.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 4)** brani se da osobu Marko Sarić ne poznaje, a prvi put **u životu** je vidio, ovdje, u sudu. U Luku nije **odlazio**, a **u to vrijeme** nije bio pripadnikom **ni vojske ni policije «Republike srpske Krajine»**.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 5)** brani se da je **početkom veljače 1993. godine** trebao orati **zemlju** pored rijeke **Krke**. Na putu prema toj zemlji, **prolazi** kroz selo Cavline. Svratio je **u kuću** kod Slavka Cavline, a tu je pored istog bila nevjesta Anda. **Taman** su ručavali. Ponudili su ga da jede, odbio je, a Slavko ga je ponudio vinom. Anda je pristupila pranju posuda, ali nije bilo vode, pa je Slavko **otišao uključiti** hidrofor, te se nakon 2 – 3 minuta vratio **u kuću**. Pitao je za Slavkovog sina Branka gdje je, pa su mu kazali da Euva blago. Andu je **poštovao** kao svog brata i **sestru**. U istrazi u odnosu na ovaj događaj navodi da je **u siječnju 1993. godine** bio u kući obitelji Čavlina, kada su osim Ande u kući **bili** njen muž Branko, svekar Slavko i dijete staro 3 – 4 godine.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 6)** brani se da je Dinku Karaga poznao, ali s njom nije kontaktirao. Kad je **držao** punkt u Citluku, prolazio bi pored **kuće** Ante Karage, oca iste. **Javili** bi se jedan drugom, a jednom ga je Ante pozvao **u kuću** na **piće**, rekavši da ga poznaje, kao i njegovog oca koji mu je zidao **kuću**. Što se **tiče otuđenja** vozila, saznanje o tome dobio je od **«komandira milicije» Slobodana Mirkovića**. To vozilo, prema **priči** Mirkovića, uzeto je za **potrebe RSK**, a kasnije je to vozilo vidio **u «Oluji»**, prilikom zbijega, **prikačeno** za traktor Ilije Vranješa. U istrazi iskazivao je, u odnosu na ovo djelo, s razlikom da ga je Ante Karaga znao zamoliti da navrati do njih, **kako** bi ih na taj **način zaštitio**, pa je to i **činio** svakih 7 – 8 dana. Dinka Karaga njemu je spominjala da njezin brat Željko ima auto, ali nije govorila gdje se vozilo nalazi, niti je on nju to pitao. **Inače**, sestra od Dinke, Zdravka, bila mu je **učiteljica** u osnovnoj školi.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 7)** brani se da osobe Ante i Milka Parać **uopće** ne poznaje, pa prema tome kod istih nije ni bio **u kući**.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 8)** brani se da nije imao nikakve potrebe brati **grožđe** iz tuđeg vinograda, jer je imao svoj vinograd, a osim toga, uz dozvolu Nevenke Bilandžije, radio je vinograd iste i njenog brata. **Uopće** nezna gdje se nalazi vinograd Ante i Marije Bračić, a te ljude **slabo** poznaje, odnosno ne zna (suprotno onom što je rekao kod djela pod **točkom 2.**). Stoga ne odgovara istini da bi im pobrao vinograd. Poznato mu je da je **1994. godine** brano **grožđe** po selima, na zahtjev Vinarije Drniš, ali u tome nije sudjelovao.

U odnosu na kazneno djelo pod **točkom 9)** brani se da **u kući** Ante i Marije Bračić nije nikad bio, pa prema tome niti ih **zastašivao**.

O kronologiji događanja tijekom rujna **1991. godine**, pa do kolovoza **1995. godine**, te o svojoj osobnosti, navodi da je prvi put **mobiliziran** u svibnju ili lipnju **1993. godine** u miliciju **«Krajine»**, kada je **zadužio** uniformu i automatsku **pušku** marke **«Kalašnjikov»** i streljivo za istu. **«Komandir milicije»** za Oklaj bio je Slobodan Mirković iz Bobodola. Dok je bio u miliciji, Euvao je **stražu** na punktu i to jedan u centru Oklaja, a drugi u Čitluku. Početkom **1994. godine**, taj punkt, preuzela je Teritorijalna obrana, te i on prelazi iz **milicije** u Teritorijalnu obranu. Radio je u kuhinji, koja je bila u centru Oklaja, **zadržavši** automatsku **pušku** i uniformu, a **zaduživši** dodatno dvije bombe. U Teritorijalnoj obrani bio je do početka **1995. godine**, kada je temeljem liječničke potvrde demobiliziran, ali je **zadržao** **zaduženu** uniformu, oružje, streljivo i bombe. Početkom akcije **«Oluja»**, s obitelji, izbjegao je u Banja Luku, gdje je predao oružje, streljivo i bombe. Negdje polovinom **1992. godine**, njemu nepoznate osobe, ostavile su u selu Bobodolu 10-ak poluautomatskih **pušaka**, koje su bile namjenjene Euvanju **straže** u selu, pa je i on dobio jednu od tih **pušaka**, koju je **razdužio** u Teritorijalnoj obrani, po mobiliziranju u **«Miliciju Krajine»**. Ta poluautomatska **puška** imala je na sebi bajunetu. **Kapuljača** ili potkapa koju je koristio bila je sive boje. Za vrijeme rata, dok je bio na punktu u centru Oklaja, znao je odlaziti do mještana iz prominskih sela koji su Hrvati, pa tako kod Slavka Čavline iz Marasovina, Petra Bandala iz Oklaja, Ante Karage iz Ljubotića i drugih. Prije rata jedno vrijeme

bio je u Francuskoj, gdje je 1975. godine imao prometnu nesreću. Operirao je desno oko, te od tada na njega ne vidi. Za vrijeme rata, kao i sada, nosio je brkove i imao istu frizuru, osim što je preko zime imao dui u kosu do ispod uha. Prije rata radio je u mlinu u Kninu. Njegov nadimak je «Šice», a bratu mu je ime Žarko. U Bobodolu je bio još jedan Rajko Janković, rođen 1958. godine, koji je sada u Americi. Osobnu iskaznicu i putovnicu dobio je u Jankovcima, općina Beli Manastir, gdje je živio kod sestre. Od 1998. godine, u Bobodolu je bio u dva navrata i to po jedan do dva sata, obišao bi kuću i zapalio svijeću na groblju. U 2001. godini, bio je u Šibeniku, radi obnove kuće. Uhićen je u Sremskim Lazama, gdje je živio sa suprugom i sinom. Nikom od Hrvata ništa nije učinio, jer da je, onda se u Republiku Hrvatsku ne bi vraćao.

Na glavnoj raspravi u pogledu njegove mobilizacije, pojašnjava i precizira da je u svibnju 1992. g. u selo Bobodol došao neki pripadnik JNA i donio desetak poluautomatskih pušaka, radi Cuvanja straja po selu. U veljači 1993. godine u selo Bobodol došao je Gojko Kozlica milicioner SAO Krajine. Tada je prema popisu, ušao u miliciju «Krajine» u Oklaju, gdje mu je komandir bio Mirković Slobodan.

Nakon što je optuženik iznio svoju obranu, na glavnoj raspravi, naveo je da na pitanja ne želi odgovarati, niti će svoju obranu dalje iznositi i da ostaje kod obrane u istrazi. Nakon što su pročitani zapisnici o njegovom ispitivanju u istrazi, izjavio je da se nema o Eemu očitovati.

Sud je u postupku izveo dokaze Citanjem uz suglasnost stranaka iskaza svjedoka Ande Cavline (list 44 – 45, 159 – 160 spisa), Nike Slavka Cavline (list 46, 160-161 spisa), Branka Cavline (list 47, 161-162 spisa), Ankice Zelić (list 48-49, 161 spisa), Luce ParaC (list 50-51, 160 spisa), Maše Markić (list 65, 163 spisa), Vlade Zelića (list 66 – 67, 164 – 165 spisa), Mare Barišić (list 68-176), Jakova Barišića (69, 176-177 spisa), Jele Karaga (list 71, 164 spisa), Dinke Karaga (list 72, 163 – 164 spisa), Šime Zelića (list 73 – 74 , 168 – 169 spisa), Ante Bračića (list 99, 167 spisa), Nikice Barišića (list 70 spisa), Marka Bilandžije (list 97 spisa), Ivana Jurića (list 265 spisa), Drage Agića (list 265 – 266 spisa), Ilije Vranješa, Mande Vranješ i Stane Janković (sve list 266 spisa), Milke ParaC (list 59-60, 181 – 182 spisa), Ante Paraća (list 61, 282 spisa), Ive Perića (list 204, 209-210 spisa), Marka Sarića (list 205, 208 – 209 spisa), Ane Čavlina (list 230 spisa), Bandalo Josipa (list 231 spisa), Mirka Kevića (list 267 – 268 spisa), Paška Marića (list 206 spisa), Citanjem po čl. 331 st. 1 toč. 5 ZKP iskaza svjedoka Dinka Kevića (list 90, 166-167 spisa), Marije Bračić (list 98, 167-168 spisa), Marije Kević (list 179-180 spisa), Nevenke Bilandžija (list 178-179 spisa), te Citanjem zapisnika o izbornom prepoznavanju od 26. svibnja 2003. godine (list 88 – 89 spisa), s pripadajućom fotodokumentacijom, zapisnika o izbornom prepoznavanju od 12. svibnja 2004. godine (list 281 spisa) s pripadajućom fotodokumentacijom, zapisnika o izbornom prepoznavanju od 26. veljače 2004. godine (list 207 spisa) s pripadajućom fotodokumentacijom, zapisnika o očevidu od 25. ožujka 2004. godine (list 228 – 229 spisa) s pripajućom fotodokumentacijom (list 241-264 spisa) i kroki skicom (list 226 spisa), medicinske dokumentacije za Milku ParaC i vještva dr. Ive Blaće (list 272 – 277 spisa), te pregledom slika iz osobnih kartona osoba s prezimenom Janković (list 201 A), kao i izvoda iz kaznene evidencije za optuženika (list 53 spisa).

Na temelju tako provedenog dokaznog postupka i izvedenih dokaza sud je sa sigurnošću utvrdio da su se u ponašanju optuženika, ostvarila sva bitna obilježja bića utuženog kaznenog djela iz Cl. 120 st. 1 OKZRH, ali u smanjenom opsegu kriminalne aktivnosti, kako je to naznačeno u toč. I. i II. izreke presude.

Opći kontekst dogadanja, vezano uz preambulu optuženice

U ovom postupku, svi izvedeni dokazi, uključivo obranu optuženika, nesporno potvrđuju opći kontekst dogadanja, na tada privremeno okupiranom području Republike Hrvatske, u selima općine Promina, kako je to naznačeno u uvodnom dijelu optuženice. To znači da je u drugoj polovini rujna 1991. godine, od strane bivše JNA i njenih satelita (paravojskih

postrojbi iz SR Jugoslavije i «Republike srpske Krajine») kao jedne oružane snage u sukobu, izvršena okupacija sela u općini Promina, pa među inima Matasa, Zelića, Marasovina, Ljubotića, Suknovaca, Lukara, Čitluka, Oklaja i Bobodola, s većinskim hrvatskim stanovništvom. S druge strane tim oružanim snagama bile su suprotstavljene obrambene Oružane snage Republike Hrvatske. Dakle, riječ je, od početka o sukobu dviju oružanih snaga.

Hrvatski Sabor, dana 8. listopada 1991. godine, donio je odluku o raskidanju veza sa SR Jugoslavijom i kada je tadašnja JNA proglašena neprijateljskom vojskom strane drijave. Dalje, Republika Hrvatska je dana 22. svibnja 1992. godine primljena u članstvo UN-a (nakon što je 15. siječnja 1992. godine došlo do priznanja od zemalja članica Europske ekonomske zajednice), Etime je zaokružen proces međunarodnog priznanja Republike Hrvatske, kao samostalne i suverene drijave, u granicama ranije jugoslavenske republike, nakon procesa dezintegracije bivše SFRJ.

U vrijeme odvijanja utuženih događaja, rujna 1991. godine, pa do 4. kolovoza 1995. godine, plamtio je međunarodni oružani sukob – rat, između Oružanih snaga Republike Hrvatske, s jedne strane i bivše JNA i njenih satelita, kao oružane snage ostatka SR Jugoslavije, s druge strane, a potomje oružane snage, u to vrijeme, držale su pod okupacijom oko 25 % teritorija RH, pa tako i dio teritorija na kojem je došlo do počinjenja kaznenih djela, za koja se, po optužnici, tereti optuženik.

Stoga se, na konkretna događanja, imaju primjeniti odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba u vrijeme rata od 12. kolovoza 1949. godine, kao i Dopunskog protokola uz Ženevske konvencije, od 12. kolovoza 1949. godine o zaštiti žrtava međunarodnih oružanih sukoba (Protokol I. od 8. lipnja 1977. godine). Na tom okupiranom području, sve do vojno redarstvene akcije «Oluja» 4. kolovoza 1995. godine, okupacijske snage u oružanom sukobu, između dviju država, imale su pod svojom vlašću zaštićene osobe, prvenstveno civile hrvatske narodnosti, koje su imale pravo na zaštitu, sukladno naznačenoj Ženevskoj konvenciji i Dopunskom protokolu I.

U vrijeme tih događanja u selu Matasima, te u Ljubotiću, u kući Ivana Jurića, bili su stacionirani pripadnici međunarodnih snaga – UNPROFOR-a, kamo su se Eesto znali sklanjati preostali građani hrvatske narodnosti, u strahu za svoj tjelesni integritet, kako to proizlazi iz iskaza većine saslušanih svjedoka u ovom postupku.

O ugroženosti civilnog stanovništva iskazala je Luca Parać iz Oklaja, starica od 73 godine, koja je dana 30. siječnja 1993. godine, u mjestu Čitluk kod kuća Barišića, od njoj nepoznatih vojnika ustrijeljena u lijevu nogu, koja joj je amputirana u bolnici u Kninu, kako to proizlazi i iz, protokola bolnice u Kninu, o njenom liječenju i boravku u bolnici, te iskaza svjedoka Nikice Barišića, a i neposrednog opažanja suda, jer je Luca Parać saslušana na glavnoj raspravi. U selu Ljubotić ubijen je Ante Karaga, o Eemu su svjedočili Dinka Karaga i Jela Karaga. Pokušano je silovanje na štetu Maše Markić, što je vidljivo iz iskaza iste. To je samo jedan dio događanja, na tom dijelu okupiranog područja, koji je utvrđen iskazima tih saslušanih svjedoka, a koji nisu oštećenici u ovom postupku. Zbog takvih i inih događanja na okupiranom području građani hrvatske narodnosti, koji nisu izbjegli ili proggnani odmah po okupaciji, to su gotovo svi učinili, u prvoj polovini 1993. godine, o Eemu detaljnije kod obrazlaganja pojedinih točaka optužbe.

Sve prije navedeno ističe se zbog toga jer ratni zločin protiv civilnog stanovništva, može biti izvršen samo za vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije. Za postojanje djela ratnog zločina, protiv civilnog stanovništva, potrebno je da se vrši kršenjem međunarodnog ratnog prava, koje obvezuje aktivne sudionike u oružanom sukobu – ratu, tako da učinitelj ovog djela može biti samo pripadnik vojne, političke ili administrativne organizacije strane u sukobu, kao i svaka osoba koja se nalazi u njenoj službi.

Dakle, u tom općem kontekstu događanja ima se procjenjivati ponašanje optuženika i njegov status u vremenu od okupacije, u drugoj polovini rujna 1991. godine, pa do

akcije «Oluja» 4. kolovoza 1995. godine i to isključivo, kako je optužnicom stavljeno na teret, na principu odgovornosti istog, kao neposrednog počinitelja.

U cilju vizuelnog prikaza dijela okupiranog područja Općine Promina, na kojem je optuženik, po optužnici, počinio radnje koje predstavljaju kazneno djelo iz El. 120 OKZRH, sud je u spis priložio zemljopisnu kartu manjeg mjerila. Na toj karti vidi se selo Bobodol, te sela Marasovine, Zelići, Ljubotić, Suknovci, Lukar, Čitluk i Oklaj, gdje su u to vrijeme prebivali optuženik, te svjedoci saslušani u ovom postupku.

Suprotno obrani optuženika, iz iskaza gotovo svih saslušanih svjedoka proizlazi da je bio pripadnikom oružanih snaga bivše JNA i njenih satelita i to paravojnih postrojbi iz SR Jugoslavije i «Republike srpske Krajine», od početka do kraja okupacije, o čemu posebno kod obrazlaganja pojedinih točaka optužbe, gdje će se za bivšu Jugoslavensku narodnu armiju koristiti kratica JNA, za «Republiku srpsku Krajinu» kratica RSK.

Pri svemu naznačenom, kako kod analize obrane optuženika, tako i kod iskaza svjedoka, od kojih su neki u poznoj životnoj dobi, treba voditi računa da su se očitovali o događanjima koja su se zbila pred 10 – 15 godina i to u ratu, koji za svakog donosi određenu vrstu traume, pa se određene nepreciznosti, u obrani i iskazima, a posebno u pogledu točnog vremena pojedinog događaja razumljive.

U odnosu na djelo pod točkom 1) optužnice

U odnosu na ovu točku optužnice saslušani su svjedoci Dinko Kević, Mirko Kević, Ana Čavlina, Nevenka Bilandžija, Marija Kević, Marko Bilandžija i Paško Marić (povodom izbornog prepoznavanja).

Saslušan u istrazi, Dinko Kević navodi da optuženika Rajka Jankovića poznaje od prije rata, jer je iz susjednog sela Bobodola, a naročito ga je upoznao za vrijeme okupacije. Vidao ga je skoro svaki dan, u početku okupacije u SMB uniformi, a kasnije u maskirnoj uniformi s automatom, kako na biciklu ide na polje u Oklaj, sve do 27. siječnja 1993. godine, kada je prešao na tada slobodno područje Republike Hrvatske. Često je dolazio i u Ljubotić, nekad i s potkapom sive boje, kada je redovito nosio poluautomatsku pušku (PAP-ovka). Nakon rata, misli da je to bilo 1997. godine, vidio ga je u Oklaju, kako razgovara s jednom od Jose Bilandžije, bratom od Marka Bilandžije. Bio je uz auto vinkovačkih reg. oznaka, misli da se radilo o kadetu žute boje. Kasnije mu je Marko Bilandžija pričao da je išao kod optuženika u Sremske Laze, da mu vrati traktor, kojeg je isti odveo za vrijeme «Oluje». Optuženik je bio glavni pljačkaš u prominskom kraju, što su govorili i drugi, a on osobno vidio ga je kako s traktorom «Tomo Vinković» odvozi stvari iz kuća u Čitluku prema Bobodolu. Nakon «Oluje» interesiralo ga je da vidi njegovu kuću, te su mu ljudi pokazali gdje je. Tada je vidio da je sva natrpana, s puno raznih kućanskih aparata i namještaja, a samo na katu, vidio je 10 Skrinja za zamrzavanje, jer je kat bio neizraden, u svakoj sobi po 2 – 3 televizije, a bile su čak i u WC-U. Dok je bio na okupiranom području, čuo je da je često dolazio u Marasovine i Čavline i prijetio ljudima koji su ostali u selu, a čuo je da je pokušao silovati Anu Čavlinu ž. Branka.

Na glavnoj raspravi, svjedok pojašnjava da je optuženik od početka 1992. godine učestalo dolazio u selo Ljubotić, gdje je navraćao u kuću Ante Karage. Optuženik mu je ostao u sjećanju i kod jednog događaja iz 1988./1989. godine, kada je s autobusom trebao ići iz Šibenika u Oklaj, kada je optuženik, u lokalnu, na autobusnom kolodvoru u Šibeniku, vidjevši jednog Eovjeka iz Bratiškovaca, kazao «Imate li oružja, jeste li se spremili za rat»). Njemu osobno, optuženik nije nikad prijetio, niti ga zlostavljao, na bilo koji način, a isto tako nije vidio ni da puca po selu. Optuženika je za vrijeme okupacije vidio sigurno 15-ak puta, kako traktorom prevozi otudene stvari, a vidio ga je dok bi Čuvao blago na ispaši.

Sud je iskazu ovog svjedoka u potpunosti poklonio vjeru.

Odmah po saslušanju tog svjedoka na glavnoj raspravi, izvršen je očevid u mjestu Bobodolu, kod kuće optuivenika, dana 25. ožujka 2004. godine. Svjedok je, naime, opisao kuću da je sastojeća od prizemlja i neizgrađenog kata, pa je očevid upravo izvršen u tom pravcu, da se vidi da li je svjedok poslije «Oluje», sigurno bio baš u kući optuivenika i da li je kuća takva, kakvom ju je on opisao. Zapisnikom o očevidu to je potvrđeno, a plastično je prikazano i u fotodokumentaciji tog očevida i kroki skici.

Očevidom na gomjem, neizgrađenom katu kuće, u prostoriji označenoj brojem 10, pronađeni su ostaci 4 devastirana rashladna uređaja, tipa škrinje ili hladnjaka ladičara, a u dvorištu kuće nađeni su ostaci dva stroja za pranje rublja, zatim kotao za rakiju, auto, predmeti u autu i to ostaci motokultivatora i bojlera, peć na naftu, ostaci mopeda, spremnik hidrofora. Teško je pretpostaviti, da bi netko, na neizgrađen kat, kuće optuivenika i pred njegovu kuću, donio ostatke naznačenih predmeta i tamo ih pohranio, tim više što se vidi da su predmeti u kući nagoreni, a kuća je zapaljena kako tvrdi i svjedok Dinko Kević, odmah nakon «Oluje».

Prema tome, cilj očevida bio je točna identifikacija kude, radi provjere iskaza svjedoka Dinka Kevića, a prilikom očevida u kući su i oko kuće pronađeni zapaljeni neki od predmeta i stvari, za koje je svjedok u svom iskazu naveo da su bili u kudi, kada je on u nju ušao prvi dan nakon «Oluje», a što je sve konstatirano u zapisniku o očevidu s pripadajućom fotodokumentacijom.

Iskazu tog svjedoka, sud je poklonio vjeru i zbog toga, što je on u dobrom dijelu, sukladan i iskazima drugih saslušanih svjedoka, po ovoj točki optuivnice. Isto tako da se svjedoku može pokloniti vjera, razlozi se nalaze u Einjenici što je sasvim izričito kazao da njemu optuivenik nije nikad prijetio, niti ga zlostavljao na bilo koji način, a niti je vidio da optuivenik puca po selu, a očigledno je, da ga je neosnovano želio teretiti, da takvo što, u prilog optuivenika, ne bi govorio.

Da se svjedoku Dinku Keviću može vjerovati i da ima dobru moć zapažanja, da se zaključiti i po još jednom detalju. On tvrdi da je nakon «Oluje» optuivenika prvi put vidio 1997. godine, kraj vozila vinkovačkih registarskih oznaka. Optuivenik u svojoj obrani tvrdi, da je nakon izbjeglištva, prvi put u Bobodolu bio 1998. godine. Već je u uvodnom dijelu presude, kod obrazlaganja opdega konteksta događanja, rečeno da se ne može ni svjedocima, a ni optuženiku uzeti na Stetu točno vremensko određenje pojedinog događaja. Međutim, to pokazuje da je Dinko Kević uz ostalo naznačeno, pouzdan svjedok. Naime, sud je, prvenstveno radi identiteta, pribavio osobne kartone, za ovaj postupak interesantnih osoba. Tako je iz osobnog kartona za optuivenika, vidljivo da mu je osobna iskaznica, s prebivalištem Knin, izdana 7. veljače 1997. godine, a da je u evidenciji državljanstva u Vinkovcima, gdje se optuivenik prijavio za boravak i gdje je živio prema vlastitom kazivanju, što opet upućuje na točnost iskaza svjedoka, u pogledu vozila, kojim se dovezao u Oklaj 1997. godine. Isto tako, ovaj svjedok je precizan i u pogledu vrste naoružanja, kojeg je kroz rat koristio optuženik, spominjući poluautomatsku pušku i automatsku pušku, kao i u pogledu vojničke odore, i potkape sive boje.

Iskaz tog svjedoka, potvrđuje i svjedok Mirko Kević iz sela Ljubotić, koji je po akciji «Maslenica» 1993. godine, izbjegao na tada slobodno područje RH. Optuivenika poznaje, kako se vidi iz njegovog iskaza, od prije rata, odnosno otkad se rodio, a misli da je 1952. godišta. Jedno vrijeme bio je u Francuskoj. Optuženik ima još dva brata. Jedan je po imenu Žarko, dok drugog brata nije vidao, misli da je bio u Šibeniku, onda i danas. Poznata mu je još jedna osoba po imenu Rajko Janković, ali ta osoba ne živi u sarnom Bobodolu, nego je njegova kuća od sela udaljena oko 100 m, a taj drugi Rajko Janković je plav, nije imao nikakvu tjelesnu manu, a visine je kao optuženik. Po okupaciji, optuženika je mnogo puta vidao, kako s traktorom i prikolicom marke «Tomo Vinković», prolazi preko Ljubotića prema Bobodolu, prevozeći otudene stvari i to kućanske aparate od frižidera, Stednjaka, televizora i druge slične robe. To je bilo kroz 1992.-1993. godinu, a dijelom i prije toga i to gotovo svaki dan. Izbjegao je na slobodno područje, nakon akcije «Maslenica», jer se tada pucalo po njemu i bratu i po kući, koja je kasnije zapaljena.

Poznaje te ljude koji su pucali na njega, ali tu nije bio prisutan optuienik Rajko Janković. Optuienika je odmah po okupaciji, vidio u uniformi RSK i naoružana. Optuienika bi vidao kako prevozi stvari dok bi čuvao blago. Nije vidao gdje je te stvari uzimao, ni gdje ih je iskrcao, ali ih je vozio prema Bobodolu. Traktor kojim je optuženik vozio stvari, vlasništvo je Marka Bikića.

Sud je i iskazu ovog svjedoka u potpunosti poklonio vjeru, iz istih razloga navedenih kod svjedoka Dinka Kevića. Naime, i ovaj svjedok spominje osobe, neprijateljske vojnike koji su pucali po njemu i bratu, nakon Cega mu je kuća i zapaljena, ali je izričit i nedvosmislen u tome da tu nije bio optuienik Rajko Janković. Dakle i ovaj svjedok ne želi neosnovano teretiti optuienika, nego je sudu kazao i ispričao ono što je vidio, a to je gotovo svakodnevno prevojenje i otuđivanje stvari iz kuća prognanih Hrvata, od strane optuienika.

Iz iskaza ovih svjedoka potvrđuje se i status optuienika u kritično vrijeme, a to znajući, kako je navedeno kod obrazlaganja općeg konteksta događanja, da je optuienik suprotno njegovoj obrani, već od početka okupacije, bio pripadnikom oružanih snaga JNA i RSK.

Isto tako, ovi svjedoci jako dobro poznavaju optuienika, pa ovdje uopće nema dvojbe, kod pitanja identiteta osobe optuienika.

Iz iskaza Ane Čavline, kćeri Nevenke Bilandžije, proizlazi da je na tada okupiranom području bila do veljače 1993. godine, kada je otišla u izbjeglištvo, posredstvom UNPROFOR-a, pri čemu joj je optuienik pomogao. Što se tiče stvari iz svoje kuće, osobno nije ništa dala optuieniku na Euvanje.

Sud iskaz ove svjedokinje cijeni istinitim, iz razloga što o optuženiku govori pohvalno, vezano uz njegovu pripomoć, prilikom odlaska u izbjeglištvo, a i zbog toga što se njen iskaz poklapa s iskazom kćeri Nevenke, koja ju je izvjestila da je optuieniku ostavila na Euvanje traktor i dvije šivaće mašine.

U postupku nije sporno, a obranom optuženika i iskazima Nevenke Bilandžije i Marka Bilandžije, utvrđeno da je Nevenka optuženiku ostavila traktor s prikolicom marke «Tomo Vinković» na Euvanje, da je optuženik taj traktor nakon «Oluje» vratio Marku Bilandžiji, njenom djeveru. Kada mu je ostavila traktor na Euvanje, o tome je s optuženikom u Općinskom sudu u Kninu, napravila pisani dokument. Za vrijeme okupacije optuienik joj je pomagao, na način da bi kupovao potrepštine za domaćinstvo, a isto tako nakon akcije «Maslenica», kad joj je u zatvor odveden muškarci, traktorom ju je kao i s ostalih zatvorenika prevezio u Knin. Pored traktora, predala mu je na Euvanje i stvari iz kuće, a iza jeseni 1993. godine, kada su joj vinogradi obrani, dala ih je optuženiku na obradu, jer je 1994. godine izbjegla s tog područja. Optuženika je prvi put vidjela u uniformi i naoružana negdje 1991. godine ili možda 1992. godine.

Sve što je kazala Nevenka Bilandžija potvrdio je i svjedok Marko Bilandžija, koji za vrijeme okupacije nije bio na tom području, ali je od nevjeste Nevenke saznao da je traktor dala na Euvanje optuženiku, s kojim je stupio u kontakt poslije rata, jer je isti nedugo poslije «Oluje» došao u Oklaj, pa mu je traktor od strane optuienika vraćen 1999. godine.

Sud je iskazima Nevenke Bilandžije i Marka Bilandžije poklonio vjeru, jer su njihovi iskazi sukladni obrani optuienika o davanju stvari na čuvanje. No, iz iskaza Nevenke Bilandžije, vidi se da je optuienik suprotno iznesenoj obrani, već 1991. godine bio pripadnikom JNA i RSK.

Svjedok Marija Kević, na okupiranom području u mjestu Ljubotić, boravila je do travnja 1993. godine. Optuienika poznaje po nadimku «Žare». Dok je bila u Ljubotiću, nije vidjela da bi optuienik dolazio u njeno selo, nego ga je vidjela samo jednom u svibnju 1992. godine, kada se kosilo. Tada je isti s kćerkom pješke, i uz zapregu koju je vukao konj, prevezio neke stvari, koje je iskrcao kod Skole u Marasovinama, ali nije vidjela o kojim se stvarima radilo.

Svjedokinji Mariji Kević, sud nije mogao pokloniti vjeru, iz razloga što je ovdje identitet osobe optuienika ostao sporan. Naime, optuieniku je nadimak «Šice», neki su ga zvali i «Francuz», zbog boravka u Francuskoj, gdje je imao nesreću s desnim okom. Osim toga, iz osobnih kartona (list 201 A spisa), vidi se da su u selu Bobodolu, za vrijeme okupacije živjele još

tri osobe prezimena Janković, a imena Žarko i to dvije rodene 1958. godine, a jedna rodena 1959. godine, pa je sasvim logično, da tim osobama bude nadimak ili naziv od milja «Žare». Kako je ovdje sasvim moguća greška u identitetu osobe, to sud iskaz ove svjedokinje, za razliku od iskaza Dinka i Mirka Kevića, nije mogao prihvatiti u pravcu da bi ona osoba koju je jedanput vidjela da prevozi stvari, bio baš optuženik. No, Sto je najbitnije ta svjedokinja nije vidjela Sto prevozi ni Sto iskrcava, pa je moguće da je vozio i nekakav drugi sadriaj koji nema veze s utuienim predmetima.

Državni odvjetnik je predloio, da se na okolnosti djela pod ovom točkom optuice, kao svjedok sasluša PaSko Marić.

PaSko Marić je prije saslušanje, dajući opis osobe optuienika, kazao da je riječ o Eovjeku sednje graje pa baš je upotrijebio riječ «srednji čovjek», smeđe kose i brkova, na jedno oko malo Skiljav, Tu osobu, da dobro poznaje, pa bi je valjda i prepoznao, jer je iz Bobodola, a otac mu je Stevan zv. »Čevan»

Premda je dobro opisao osobu optuienika, na izbornom prepoznavanju od 26. veljače 2004. godine, PaSko Marić, u osobi optuženika nije prepoznao počinitelja kaznenog djela na njegovu Stetu, početkom 1993. godine, pa je stoga sud, odbio prijedlog za saslušanje ovog svjedoka, kao dokaza nevažnog za odluku, jer identitet osobe optuienika, s obzirom na rezultat izbornog prepoznavanja, ostaje sporan, a u tom slučaju, sve sporne činjenice treba tumačiti u korist optuženiku.

Na temelju iznijetog sud je sa sigurnošću utvrdio, a prije svega iskazima Mirka i Dinka Kevića, da je optuženik u potpunosti ostvario radnju izvršenja, opisanu pod točkom 1) optužnice.

U odnosu na djela pod točkom 2, 3, 5, 8 i 9 optuice

O tim točkama optuice svjedočili su Šime Zelić, Ankica Zelić, Vlade Zelić (toč. 2 i 3) Drago Agić (točka 2), Ante Bračić i Marija Bračić (točka 2, 8 i 9), te Niko Slavko Cavlina, Branko Cavlina i Anđa Cavlina (točka 2 i 5).

Optuienik i članovi Sire obitelji Šime Zelića, međusobno su se dobro poznavali, Sto je utvrđeno obranom optuienika i iskazima svjedoka iz obitelji Zelić. Tu dakle, identitet osobe optuienika nije sporan.

Iz sukladnih iskaza Šime, Ankice i Vlade Zelića, proizlazi da je optuienik u civilnoj odjeći, naoružan poluautomatskom puškom, u njihovu kuću došao odmah po okupaciji (19. ili 20. rujna 1991. godine), tražeći od Vlade i Šime Zelića, da idu na pregovore s «mupovcima». Vlade i Šime su s optuienikom, u tom cilju krenuli prema Bobodolu, a na putu su ih presrela još tri do četiri vojnika s puškama, tražeći da s njima suraduju. Kad je Vlade kazao da ne zna za «mupovce» i da nema Sto suradivati s njima, pustili su ga.

Iskazi Šime, Ankice i Vlade Zelića, sukladni su i u pogledu događaja iz veljače 1992. godine, kada je u večernjim satima u njihovu kuću upao, nakon Sto su nasilno otvorena vrata dvorišta, optuienik s još dva vojnika. Optuienik je bio u vojničkoj odori maskiran s potkapom na glavi, vidjele su mu se oči i usta, ali su ga Vlade, Sime i sada pokojna supruga Šime, Nediljka, odmah prepoznali, a posebno i po mani na oku i po tome Sto «nabada» pri hodu. U kući je bilo i djeteta Vlade i Ankice, staro tri mjeseca, koje je ležalo u kolijevci. Imao je automatsku pušku, koju je držao na gotovs, usmjeravajući cijev puške, prema svim ukućanima, pa i djetetu u kolijevci. Vladu je pitao, gdje mu je sada hrvatska zastava (aludirajući na isticanje hrvatske zastave na kući kod Vladinog vjenčanja 1. lipnja 1991. godine), nogom je lupao o pod i vikao da je ovo Srbija. Preplašili su se, a posebno Sto je uperivao cijev puške prema svima u više navrata, pa tako i prema djetetu u kolijevci. Jedan od ono dvoje koji su došli s optuienikom, a kojeg je isti oslovljavao s «majore», pokušao ga je smiriti. Međutim, optuienik je i dalje Setao s cijevi puške, uperujući je i repetirajući prema ukućanima, da bi u jednom trenutku onom kojeg je

oslovljavao s «majore» kazao «Jesmo li došli da izvršimo zadatak». Kad je taj «major» po drugi put kazao optuiveniku da izadje vani, poslušao ga je. Sve skupa trajalo je oko pola sata i svi su se preplašili, da će ih pobiti.

Isto tako, iz njihovih iskaza, sukladno proizlazi da su od Šimina zeta, Dragana Puače, Srbina iz Radučića, koji je s optuivenikom bio u miliciji RSK, u više navrata upozoreni, da optuivenik prijeti da će ubiti Vladu i Šimu, a i cijelu obitelj ZeliC. Dragan Puača im je pričao i da je njemu prijetio smrću. Nedugo nakon Sto je Dragan Puača bio u njihovoj kući, početkom 1993. godine, Ankica ZeliC išla je odnijeti mlijeko za dijete Rajka JankoviCa zv. «Rajin», njihovog susjeda (to je taj drugi Rajko JankoviC). Tada se prema iskazu Ankice, u kući zatekao optuivenik, koji je govorio, da ako na području Promine pogine jedan srpski vojnik, da nitko od Hrvata, pa ni dite, neće ostati živo. Dragan Puača ubijen je na «Đurđevdan» 6. svibnja 1995. godine. Dragan Puača je prema iskazu Vlade ZeliCa, a s obzirom na prijetnje koje optuženik iznosio pred Puačom, savjetovao obitelji ZeliC, da bi bilo najbolje da odu.

Sud je iskazima Šime, Vlade i Ankice ZeliC u potpunosti poklonio vjeru, jer isti nisu imali nikakvog razloga da bi, bez osnove, teretili optuivenika, kojeg jako dobro poznaju, a i susjed im je, kuće su im međusobno udaljene oko 500,00 m, kako se to vidi iz zemljopisne karte priložene spisu. Ankica ZeliC je, kako se vidi iz njenog iskaza, nakon događaja iz veljače 1992. godine nosila mlijeko u kuću Rajka Jankovića zv. «Rajin», gdje je bio prisutan i optuivenik, pa prema tome, nikakve zabune, u pogledu identiteta osobe optuženika, Sto se tiče svjedoka iz obitelji ZeliC, ne može biti.

Radi toga, sud je sa sigurnošću utvrdio da je optuivenik počinio radnju opisanu pod točkom 3). optuivenice, koju u svojoj obrani, optuivenik neosnovano otklanja, pokušavajući je u ublaženom obliku smjestiti u srpanj 1992. godine. Kada je optuženik prigovorio iskazu Šime ZeliCa, kao neistinitom, ovaj mu je uzvratilo riječima «neka se zakune i na drugo oko, da nije bio u njegovoj kući».

Isto tako, sud je sa sigurnošću utvrdio da je optuivenik u više navrata prijetio da će ubiti obitelj Šime ZeliCa, o čemu su oni bili obavješteni od Dragana Puače, Srbina, pripadnika milicije RSK, a Šimina zeta, a posebno i zbog toga, Sto je Puača ubijen na «Đurđevdan» 6. svibnja 1995. godine, a što je dio opisa radnje izvršenja pod točkom 2) optuivenice.

Suprotno stavu optuibe, sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi da bi optuivenik na Stetu Šime i Vlade ZeliC, krajem 1991. godine počinio radnju opisanu pod točkom 2), na način kako se optuivenicom tereti. Naime, pokušaj pripadnika jedne od strana u međudržavnom sukobu, da od civila zatraže suradnju u vojne svrhe, nije kažnjiv, a ovdje posebno i stoga, Sto Vlade ZeliC tvrdi, da je na takav zahtjev, rekao da za «mupovce» nezna i da nema Sto s istima suradjivati, nakon Čega je otišao, a sve se odigravalo na pedesetak metara od kuće ZeliCa. Stoga je, kod presude, taj dio činjeničnog opisa iz toč. 2) optuivenice, kao nedokazan izostavljen.

Naime, ovdje bi se moglo raditi, prema onom kako je napisano u optuivenici, o prinudivanju na službu u oružanim snagama neprijateljske sile ili u njezinoj obavještajnoj službi ili administraciji. Međutim, kada je svjedok izričito kazao da je, na njihov zahtjev odgovorio da za «mupovce» ne zna ništa i da s njima nema Sto suradjivati i da su ga isti nakon toga pustili, iz toga proizlazi da nikakve prinude prema njemu nije bilo. Potez neprijateljske sile, da nekog dragovoljno uključi u svoje strukture, u smislu čl. 120 st. 1 OKZRH, nije kažnjiv.

U odnosu na djelo pod točkom 2) optuivenice saslušan je kao svjedok Drago Agić, koji je u Oklaju prebivao od okupacije, pa do veljače 1993. godine, kada je nakon akcije «Maslenica» izbjegao. Za vrijeme okupacije 120 dana proveo je u zatvoru u Kninu. Osobu Rajko JankoviC dobro poznaje, zvali su ga «Francuz», prije rata igrali su se nogometni susreti između sela, a optuženik je igrao za Bobodol. Za vrijeme okupacije, optuivenika je vidio dva puta. Prvi put u zaseoku Agići, kad je Roko Agić klao tele i bio pretučen. Tu je bilo desetak pripadnika milicije RSK, među kojima i optuivenik, ali nije vidio tko je Roka pretukao. Drugi put ga je vidio, kad je izгнаo ovce na ispašu, između Oklaja i zaseoka Agići. Tada su u osobnom vozilu, marke «Renault 4», naišli Žarko JankoviC MilkanoV i optuivenik. Optuženik je tada izašao iz vozila s

automatskom puškom, napravio korak, dva prema njemu i kazao «Sad Ću te ubiti, ti nama smetaš». Reagirao je Žarko Janković, tako da je optuženika uhvatio za ruku i povukao prema vozilu, uz riječi «ne diraj Dragu, on je dobar», nakon Eega se optuženik povukao. I Žarko i optuženik, bili su odjeveni u šarenu maskirnu odoru RSK. Taj događaj zbilo se u jesen 1992. godine.

Iskaz svjedoka Drage Agića sud cijeni istinitim. I ovaj svjedok, vrlo dobro poznaje optuženika, kad kaže da su ga zvali «Francuz», a optuženik je kako se to vidi iz njegove obrane boravio u Francuskoj do 1985. godine, kada se vratio u Hrvatsku, nakon čega ga je svjedok u više navrata vidao prilikom nogometnih susreta između različitih sela u Promini, gdje je optuženik nastupao za Bobodol.

Svjedok, u svom iskazu, ne spominje Gojka Jankovića, nego baš Žarka Jankovića – Milkanova, pa je u pravcu vozača vozila «Renault 4» valjalo ispraviti dio činjeničnog opisa radnje izvršenja pod točkom 2) optužnice, koja bi se ticala događaja sa svjedokom Dragom Agićem.

Radi toga sud smatra utvrđenim da je optuženik počinio radnju izvršenja iz točke 2) optužnice, a na štetu Drage Agića.

U odnosu na dio radnje izvršenja iz točke 2) optužnice, te u odnosu na djela opisana pod točkom 8) i 9) optužnice, kao svjedoci saslušani su Ante i Marija BraEiC.

I ovdje, kao i kod ranijih svjedoka, nije sporan identitet osobe optuženika, jer ga Marija BraEiC jako dobro poznaje, s obzirom da je prije rata, s njim bila u razgovorima oko prodaje zemlje. Sto potvrđuje i optuženik u svojoj obrani.

Prema iskazu Marije BraEiC optuženika je vidjela cijelo vrijeme okupacije, a isti je uvijek bio naoružan, nekad u SMB, a nekad u šarenoj maskirnoj uniformi. Za vrijeme rata, često je dolazio u njihovu kuću, nekad sarn, a nekad s drugim vojnicima. Nekada je bio normalan, a nekada boje sačuvaj. Znao bi govoriti i njoj i muiu da su ustaše, da je ovo njihova država, da šta Eeka i ne ide «ća», a kako ima dvije kćeri, jednu koja je udana u Vojvodini, a druga u Šibeniku, za onu drugu je govorio da je ustašica i da ih sve treba pobiti. Pri dolasku u kuću, nikad nije bio bez oružja. Optuženik joj je nadalje 1994. godine, s još desetak osoba, obrao vinograd od 1200 loza, koje grožđe je svojim traktorom odvezao. To je sve promatrala u društvu pripadnika UNPROFOR-a, a da nije bilo njih, vjerojatno bi je ubili, jer su neki od onih koji su brali groide u nju uperivali oružje, ali ne i optuženik. On se skrio, da ga ona ne vidi, budući ga je poznavala. Obratila mu se pri odlasku riječima «Dabogda pio vino na sahrani svojih najmilijih», a suviše, «jedno si oko izgubio izgubićeš i drugo». U tom trenutku od optuženika je bila udaljena svega 3 – 4 metra.

U odnosu na događaj opisan pod točkom 9) optužnice, a iz listopada 1994. godine, svjedokinja je različito iskazivala u istrazi i na glavnoj raspravi. Naime, u istrazi tvrdi da je jedne zgode u njenoj kući bio pripadnik UNPROFOR-a crnac, kada je došao optuženik, govoreći «šta Će vam u kući to crno prase»). Prepala se optuženika i smatra da je te prigode nju i muža spasio taj UNPROFOR-ac, jer je imala osjećaj da bi ih optuženik, te večeri pijan, ubio. Zbog toga je s mužem praspavala kod UNPROFOR-a. U odnosu na ovaj događaj na glavnoj raspravi precizira da te zgode optuženik nije prijetio, ni njoj, a ni muiu, nego je vrtio puškom i razgovarao s onim crncem, pripadnikom UNPROFOR-a, na francuskom, kojeg je nazivao «crnim prasetom» i kojeg je vrijedao, a taj pripadnik UNPROFOR-a za optuženika je kazao da je terorist i da bi ih ubio.

O tim događajima svjedočio je i Ante BraEiC, suprug Marije BraEiC, ali je on toliko različito iskazivao u istrazi u odnosu na glavnu raspravu, da njegov iskaz po ocjeni ovog suda, ne može biti vjerodostojan. Taj svjedok, u istrazi, navodi da je bio prisutan zajedno sa suprugom, kada mu je obran vinograd 1994. godine, od strane optuženika, dok na glavnoj raspravi navodi da je u to vrijeme bio u bolnici u Kninu. Nadalje, u istrazi, tvrdi da je optuženik dolazio u više navrata u njegovu kuću, naoružan i prijetio da Će ih ubiti, dok na glavnoj raspravi pojašnjava da mu osoba Rajko Janković ništa ne znači i da tu osobu ne poznaje.

Stoga je očigledno, s obzirom na krupne kontradiktornosti u njegovom iskazu, da mu se ne može pokloniti vjera, a posebno i zbog toga, što tvrdi da ne poznaje osobu Rajka Janjkovića, premda je s njim, kako to proizlazi iz iskaza Marije BraEiC, a i iz obrane optuivenika, na nekoliko godina prije rata vodio pregovore u vezi prodaje zemlje.

Temeljem iskaza Marije BraEiC, koja vrlo dobro poznaje optuivenika, sud je utvrdio da je isti, za vrijeme okupacije, učestalo dolazio u njihovu kuću, u uniformni i naoružan, te prijetio Mariji BraEiC, govoreći da je ustašica, da je ovo njegova drijava, da šta Eeka neka ide u svoju drijavu i da ih treba sve pobiti, pa je time ostvario radnju izvršenje na štetu Marije BraEiC, opisanu pod točkom 2) optužnice.

Isto tako, sud je sa sigurnošću utvrdio, temeljem iskaza te svjedokinje, da joj je optuženik u rujnu 1994. godine, zajedno s još desetak osoba, obrao vinograd i grovce odveo, Eime je ostvario radnju izvršenja opisanu pod točkom 8) optužnice. Pri tome je irelevantno da li je optuženik imao svoj vinograd i da li je obradivao vinograde još nekih drugih osoba koji su mu ih dali na korištenje, prije svega Nevenka Bilandijica.

U odnosu na radnju izvršenja pod točkom 9) optužnice, sud nije sa sigurnošću utvrdio da bi optuženik kritične zgrade, u prisutnosti pripadnika UNPROFOR-a, prijetio Anti i Mariji BraEiC da će ih ubiti, jer suprotno proizlazi iz preciziranog iskaza Marije BraEiC, na glavnoj raspravi, pa temeljem tog iskaza, sud utvrđuje da se prijetnja odnosila isključivo na pripadnika UNPROFOR-a, a ne na Antu i Mariju BraEiC, zbog čega je tu radnju izvršenja ispustio iz činjeničnog opis djela, kao nedokazanu.

U odnosu na dio radnje izvršenja pod točkom 2) i 5) optužnice, svjedočili su članovi obitelji Cavlina, i to Niko – Slavko, Anda i Branko.

Iz njihovih iskaza nedvojbeno proizlazi, a isto tako i iz obrane optuivenika, da su se međusobno jako dobro poznavali, te da je optuženik, za vrijeme okupacije, dok ta obitelj nije izbjegla, u veljači 1993. godine, učestalo dolazio u njihovu kuću. Posebno je optuivenik bio dobar sa Nikom Slavkom Cavlina, za kojeg tvrdi da je pošten Eovjek.

Iz iskaza Nike Slavke Čavline, proizlazi da je optuivenik, po okupaciji, hodao u civilu, ali s poluautomatskom puškom i isukanom bajonetom, a kad bi išao u službu, da je bio u uniformi i naoružan automatskom puškom. U početku okupacije nije bio loš, ali se od 1992. godine pokazao jako ekstremnim. Tako je jednom uletio u kuću i pitao ga «De ti je sin»), pa kad je optuiveniku odgovorio da je u Matasima, kod UNPROFOR-a, isti mu je uzvratio riječima da će poslati miliciju po sina mu, da ga otjera tamo gdje je bio. Sin Branko bio je prije toga u zatvoru u Kninu, gdje je pretučen, uslijed čega je danas invalid. Tada mu je došlo da ga ubije, ali se suzdržao. Poslije toga, jedne zgrade, uletio je maskiran s potkapom i naoružan s puškom. Odmah ga je prepoznao, opsovao, pa je skinuo masku. Tako je i kritične zgrade u civilu i s puškom papovkom, isukane bajunete, došao u kuću, gdje se nalazio sa nevjestom Andom. Nakon dvadesetak minuta, od dolaska optuženika, izišao je iz kuće u dvorište, tako da su u kući sami ostali nevjesta Anda i optuivenik. Nakon 5 – 10 minuta, iz kuće je izletjela nevjesta vičući «upomoć, čaća, upomoć». Bila je sva preplašena, doletjela mu je u krilo. Odmah nakon toga, optuivenik se išuljao iz kuće, prošao je pored njih bez pozdrava. Bilo mu je neugodno pitati nevjestu što se zbilo, ali je pretpostavio, da ju je želio seksualno iskoristiti. Optuivenik je i nakon ovog događaja dolazio u njihovu kuću, ali ga od straha nije smio pitati što se dogodilo s njegovom nevjestom.

Na glavnoj raspravi, ovaj svjedok pojašnjava, da njega osobno optuivenik nikad nije udario, te da ga nikad nije nazivao ustašom, tako da ne zna, kako je to navodno mogao reći i što je zapisano u istrainom zapisniku.

Da je optuivenik, od okupacije pa do napuštanja kuće od strane obitelji Cavlina i odlaska u izbjeglištvo, učestalo dolazio u njihovu kuću, proizlazi iz iskaza svjedokinje Ande Cavlina.

Dolazio je u uniformi bivše JNA, s potkapom i puškom PAP-ovkom, s isukanom bajonetom. Dolazeći u njihovu kuću morali su ga, kako kaže Anda, dvoriti, jeo je i pio. Znao je u kući otklapati i zaklapati bajonetu na pušci i nešto raditi oko zatvarača na pušci, pa su se bojali da puška ne opali, a posebno zbog kćeri Branke stare 5 godina. Tako je u kuću došao i u veljači 1993. godine, naoružan s poluautomatskom puškom. Bila je sama u kuhinji, a svekar Slavko je bio ispred kuće. Suprug Branko se u to vrijeme krio u Sumi, a kćer je bila negdje u selu. Videći da je sama, prišao joj je, s obje ruke je uhvatio za gornji dio tijela oko prsiju, počeo ljubiti po vratu, licu i ustima. Odgurivala ga je od sebe, opirala se, tražila da je pusti, ali on je i dalje nasrtao. Sva se sledila, tresla se od straha. Zvala je upomoć, nadala se da će svekar Slavko čuti i ući u kuću. Sve je trajalo oko 5 minuta, kada se u jednom trenutku optuženik povukao, a istovremeno je u kuću ušao svekar Slavko, kome je sve ispričala, te tražila da ubuduće uvijek bude uz nju. I nakon ovog događaja, dolazio je u njihovu kuću, ali tada je doživljavala još veći strah, pa je sve poduzela da s obitelji ode na tada slobodno područje Republike Hrvatske, što je i realizirano u ožujku 1993. godine.

Ova svjedokinja je navela, da je optuženik Hrvate nazivao ustašama, da je za sebe govorio da je vojvoda, a uvijek kad je dolazio u kuću govorio je «šta čekate, Sta se ne kupite».

U odnosu na događaj iz točke 5) optužnice između iskaza Ande Cavline i svekra Nike Slavke Cavline postoje neznatne kontradiktornosti, koje se prije svega tiču Einjenice da li je i kada Anda, svom svekru pričala o tome što je napravio optuženik. Svekar Niko Slavko Cavlina tvrdi da mu nevjesta o tome nije pričala, dok Anda tvrdi da je to svekru odmah ispričala. U pogledu toga sud je poklonio vjeru Niki Slavki Čavlini, da mu nevjesta o tome nije ništa pričala. Međutim, iz iskaza tog svjedoka vidimo da mu je ona doletjela u krilo, uz riječi «upomoć, ćaća, upomoć», i da se sva tresla, što onda nesporno potvrđuje da se događaj na način opisan u točki 5) optužnice stvarno i zbio.

Radi toga sud je sa sigurnošću utvrdio da je optuženik počinio radnju opisanu u točki 5. optužnice, odnosno da je fizički napao Andu Čavlinu, u cilju zastrašivanja iste i njene obitelji, zbog čega je s obitelji noću boravila u Sumi, a 19. ožujka 1993. godine izbjegla i prešla na tada slobodni dio RH.

Što se tiče djela činjeničnog opisa pod točkom 2) optužnice, koji bi se ticao obitelji Nike Slavke Cavlina, nije sporno, da je optuženik učestalo dolazio u njegovu kuću, gdje je jeo i pio, ali iz iskaza Nike Slavke Cavline, ne proizlazi da bi njemu osobno ili Elanovima njegove obitelji, prijetio i da su ga oni zbog toga u strahu morali služiti jelom i pićem.

Radi toga sud nije mogao sa sigurnošću utvrditi taj dio radnje izvršenja opisan pod točkom 2). optužnice, pa je to izostavio iz izreke presude, u odnosu na tu točku optužnice.

O identitetu optuženika, o tome kako je bio naoružan i koliko je učestalo dolazio u njihovu kuću svjedočio je i Branko Cavlina. On je 31. prosinca 1991. godine uhićen od strane milicije RSK, sproveden u zatvor u Knin, gdje je proveo 15 dana, gdje je fizički zlostavljan, a kao posljedica toga je invaliditet. Zbog tog događaja, rijetko je dolazio kući, uglavnom je spavao kod UNPROFOR-a u Matasima, ili pak u Sumi. Stoga je optuženika, vidio svega dva puta u svojoj kući. Dolazio je s puškom PAP-ovkom, na kojoj je bila isukana bajoneta i maskiran potkapom. Odmah bi ga prepoznali pa bi potkapu skinuo.

Prema tome iskaz Banka Cavline, značajan je u pogledu utvrđenja, da je optuženik učestalo dolazio u njegovu kuću, Eime potkrepljuje iskaze Nike Slavke Cavline i Ande Cavlina, a isto tako u pogledu Einjenice da je već od okupacije bio mobiliziran i nosio poluautomatsku pušku s kojom je dolazio u njegovu kuću, što zajedno s iskazom njegovog oca i supruge, pobija obranu optuženika, da bi bio mobiliziran negdje u svibnju 1992. godine.

Sud je izostavio iz činjeničnog opisa radnje izvršenja pod točkom 2) optužnice i dio koji glasi:

«Iz puške pucao po selima u kojima su živjeli Hrvati, govoreći za sebe da je vojvoda, a mještanima hrvatske nacionalnosti, govorio neka odlaze i idu ća».

To zbog toga, Sto i kad se uzme, kao utvrđeno, da je **optuženik** za sebe govorio da je vojvoda, to ne predstavlja nikakvo kazneno djelo.

Dalje, kad se navodi da je **mještanima hrvatske nacionalnosti** govorio neka odlaze i idu Ca, to ništa ne znači, bez konkretnog navođenja, kome, kada i gdje, jer optuženik odgovara, kako je uvodno **naznačeno**, kao neposredni **počinitelj**. U tom pravcu, od **značaja** je samo, konkretan opis radnje izvršenja, (kao kod obitelji Bračić), a ne **općenito** navođenje.

Suviše, navod da je iz **puške** pucao po selima, u kojima su **iivjeli Hrvati**, također ništa ne znači u pravcu konkretizacije radnje izvršenja, koja bi imala biti zastrašivanje. Osim toga, taj navod u postupku nije dokazan, a **životno je teško** zamislivo, za osobu koja bi pucajući **puškom** po selima, mogla **počiniti** kazneno djelo iz El. 120 OKZRH. To bi se, vjerojatno moglo **počiniti** s nekim **topničkim** oružjem, ali ne i s **puškom**. Ukoliko bi prihvatili **pušku**, kao sredstvo kojim se pucalo po selima, onda bi se trebalo jasno kazati, u čiju je to **kuću** i kada iz **puške** pucao optuženik, te da o tome postoje **dokazi**, kojih ovdje nema, da bi mogli govoriti o **zastrašivanju** u smislu El. 120 OKZRH.

Stoga je taj dio opisa radnje **izvršenja** iz **točke 2)** optužnice, izostavljen iz izreke presude.

U odnosu na djelo pod točkom 4) optužnice

O događaju, koji je predmet optužbe pod **točkom 4)**, **državni odvjetnik predložio** je tri svjedoka i to Marka Sarića, Ivu Perića i Mariju Perić.

Prije **saslušanja** svjedoka (izuzev Marije Perić), na glavnoj raspravi, dakle, prije nego što su vidjeli **optuženika**, provedena je radnja **izbornog prepoznavanja**, da bi se odmah nastojala **otkloniti sumnja** u identitet osobe optuženika.

Ive Perić je kazao da je **poznavao** jednog Rajka Jankovića iz Bobodola, ali da bi od Eetiri osobe, koje su **utužene** zgrade **došle** do njegove **kuće**, mogao prepoznati jedino Mirkovića, kojeg je dobro **poznavao i prije** toga.

Marko Sarić je **dajući** opis osobe **optuženika**, kazao da bi je najprije mogao prepoznati po jednom oku, koje malo ukrivo gleda kao da nije zdravo. Ta osoba, mogla je **koncem 1992. godine** imati između 20 – 25 godina, **iivjela je u Bobodolu**, a radila u Kninu. Zna mu oca koji je bio zidar, zvali su ga «Čevan», **s njim je radio u Tvornici vijaka u Kninu**. Ne zna da li je **optuženik** nosio brkove i da li ih je imao kad ga je tukao, misli da nije. Kad bi ga vidio, sigurno bi ga prepoznao.

Na **izbornom prepoznavanju** Ive Perić nije u osobi optuženika prepoznao **počinitelja** djela, a Marko Sarić je sa **sigurnošću** pokazao na osobu optuženika, **prepoznavši ga** po manji na oku, kako se to vidi iz zapisnika o **izbornom prepoznavanju** od 26. veljače 2004. godine.

Marko Sarić iz Lukara, **saslušan** kao svjedok, navodi da je za vrijeme okupacije **Čuvao dosta ovaca**, koje su mu **učestalo** od neprijatelja **oduzimane**. Stoga je **odlučio u studenom 1992. godine**, zajedno s Ivom Perićem, prebaciti 50-ak ovaca na **područje Miljevaca**, koje je tada bilo oslobođeno, Sto su **i realizirali**, a ovce je preuzeo njegov sin. Poslije toga, na **Badnju večer 24. prosinca 1992. godine**, kod **kuće** su mu **došli u večernjim satima**, Eetiri neprijateljska vojnika, u **Sarenim maskirnim odorama**, naoružana. Optuživali su ga da je **janjce** iz Lukara, **preveo ustašama** na Miljevce. To nije htio priznati. Među istima odmah je prepoznao **optuženika Rajka Jankovića**, **Dragu Kulića** i **zapovjednika milicije RSK Mirkovića**. Četvrti mu je ostao nepoznat. **Tražili su da podje s njima**, **želio je obući cipele**, ali mu nisu dozvolili. **Odveli su ga u dvorište Ive Perića**, udaljeno 100 do 150 m. Tu su ga **prislonili uz zid**, te **počeli tući**. Optuženik i **Drago Kulić**, tukli su ga **naizmjenice**, **šakom u glavu**, 10 – 15 puta, a dok je bio na zemlji, **nogama u predjelu rebara**. Sve je to po njegovoj procjeni trajalo oko pola sata. Dok su ga tukli, a dok je bio na zemlji, **počeo je plakati**, a onda je **Mirković** kazao «**nemojte ga više tući**». Kako se

to odvijalo u dvorištu Ive Perića, Ive i njegova supruga Marija, mogli su sve vidjeti. Nakon toga, njega i Ivu Perića, odvoze u Suknovce, kod Ive Pandže, kao osobe koja im je kazala da su ovce preveli na Miljevce. Po dolasku kod Ive Pandže, Perić je nešto istom rekao, a onda je Perić, onaj četvrti, njemu nepoznati vojnik, udario nogom u stražnjicu, nakon Eega su bili pušteni. Njega tu nitko nije udario. Od straha se slijedeća dva mjeseca krio u šumi, nakon Eega je u ožujku 1993. godine preko UNPROFOR-a, izbjegao na tada slobodno područje RH. Za vrijeme okupacije, znao je nekad ići do Knina i tada bi na punktu, sreću optuženika. Kod tih susreta optuženik ga nikad nije udario, osim što bi isti i oni koji su bili na kontrolnom punktu znali reći «ustašo, šta čekaš, šta ne ideš» i sl.

Iz iskaza Ive Perića, proizlazi da su mu na Badnju večer 1992. godine u kuću došle Eetiri uniformirane osobe, vezano uz prebacivanje ovaca, s Markom Sarićem, na tada oslobođeno područje RH, na Miljevce. To je porekao, a oni su ga upoznali, da im je to navodno priznao Marko Sarić. Tada ga vode prema kući Sarića. On je bio podalje, pa ga Marko Sarić nije mogao vidjeti. Isto su tražili od Marka Sarića, govoreći istom njegovo priznanje, ali i Marko Sarić je porekao prebacivanje ovaca. Nakon toga odvoze ih u dvorište njegove kuće. On im, vjerojatno nije bio sumnjiv, pa su ga pustili u kuću. Bio je mrak, ništa se nije vidjelo, ali je Eeo da Marko Sarić žali, više, dere se i govori «nemojte» i sl. Čuli su se krikovi iz Eega je zaključio da ga tuku. Sve je to trajalo dvadesetak minuta, nakon Eega ih odvoze u Suknovce, do kuće Nikice Pandže. Nikica je tada kazao da je vidio, njega i Marka Sarića, kad su gonili ovce na Miljevce. Dok je to Nikica govorio tim vojnicima nije mogao vidjeti ni njega ni Marka Sarića. Nikici je prigovorio, pa je ovaj kazao da je to Eeo od Ive Pandže. Zatim ih odvoze do Ive Pandže, koji ih tereti da su gonili ovce na Miljevce, pa kad mu je prigovorio, jedan od vojnika ga je udario nogom u tur. Nije vidio, dok su bili u Suknovcima, da bi Marka Sarića netko udario. Marko je cijelo vrijeme bio bosonog, imao je neke kućne papuče.

Sud je u potpunosti poklonio vjeru iskazima svjedoka Marka Sarića i Ive Perića. Iskazi su međusobno podudarni, u svim detaljima utuženog događaja, Eime je isključena svaka konstrukcija. Marko Sarić je na izbornom prepoznavanju sa sigurnošću prepoznao optuženika, kao jednu od osoba koja ga je te noći zlostavljala, vidao ga je i prije na kontrolnom punktu, zna mu i oca po nadimku, s kojim je zajedno radio u Tvornici vijaka u Kninu. Istina, Marko Sarić je označio optuženika kao osobu koja je u kritično vrijeme bila stara 20 – 25 godina (što je greška od oko 15 godina), ali po ocjeni ovog suda, ta procjena, kao i dilema, da li je ili nije imao brkove, ne utječe na sigurnost utvrđenja, a obzirom i na manu na oku, u identitet počinitelja djela, na štetu Marka Sarića. Da se svjedocima može vjerovati, vidi se i po tome, što točno označavaju osobu zapovjednika milicije RSK, u osobi po prezimenu Mirković, a kojeg i sam optuženik spominje u svojoj obrani, samo što neosnovano svoju pripadnost miliciji RSK smješta u 1993. godinu.

Nadalje, da su ga svjedoci neosnovano željeli teretiti, onda bi sasvim izvjesno drugačije prikazali i događaj u Suknovcima kod kuća Nikice i Ive Pandža. Međutim, oboje svjedoka, sasvim su odlučni u tome, da ih tu nitko nije zlostavljao, osim što je Ive Perić dobio nogom u tur.

Dakle, sud je temeljem iskaza tih svjedoka, sa sigurnošću utvrdio da se događaj zbija na način, kako su ga opisali, na dan 24. prosinca 1992. godine, a da je među Eetiri neprijateljska vojnika bio i optuženik, sud je utvrdio provedenim izbornim prepoznavanjem.

Temeljem toga, sud je utvrdio da je optuženik ostvario radnju izvršenja, opisanu pod točkom 4) optužnice.

U odnosu na djelo pod točkom 6) optužnice

O tom djelu svjedočili su Dinka Karaga i njena majka Jela Karaga.

Iz iskaza Dinke Karaga proizlazi da je, za cijelo vrijeme okupacije boravila u selu Ljubotić, ali je spavala, ne u svojoj kući, nego u kući Kaje Markić, a po dolasku UNPROFOR-a u kući Jurić, gdje su isti bili smješteni. Ne sjeća se ni godine, ali između ljeta 1993. i ljeta 1994. g. na oko 100 m od kuće Jurić, sustigao ju je optuženik u uniformi i naoružan automatskom puškom, vozeći bicikl. Odmah je počeo priču o automobilu njenog brata Željka, tražeći da mu ga dade. Ona je to odbila, a dok se kretala prema kući Jurića, stalno je ponavljao isto traženje. Kako je to odbijala, postajao je sve nervozniji. Kad su već došli u dvorište kuće Jurić, počeo joj je psovati majku ustašku, da je treba ubiti i zatvoriti, a tada je skinuo pušku i ispalio u zemlju, njoj oko nogu dvadesetak metaka. Kada je pucao bio joj je okrenut licem u lice. Od straha se ukočila, psihički se ukopala. Optuženik je bio čudan, po pogledu u očima. Silno se bojala da će je ubiti. Kad su pucnjavu Euli pripadnici UNPROFOR-a, smješteni u kući Jurić, došli su do optuženika, potapšali ga po ramenu da se smiri, te su ga makli iz dvorišta. Vozilo brata bilo je u dvorištu kuće Jurića, a riječ je o vozilu marke «Jugo» 45 ili 55. Za vrijeme okupacije Ljubotića, ubijen joj je otac, a ovaj događaj bio je nakon smrti oca, a to znači iza ljeta 1993. godine.

Iz iskaza Jele Karaga, vidi se da je za vrijeme okupacije, ostala s muiem Antom u kući u Ljubotiću. Optuženika je Eesto vidala, kako prolazi kroz selo naoružan. Njen suprug ubijen je u lipnju, misli 1992. godine, ali ne zna tko ga je ubio. U njenu kuću optuženik nije dolazio. Kći joj je pričala, da je optuženik htio uzeti auto od njena sina Željka, koji je bio sklonjen u dvorištu kuće Jurić kod UNPROFOR-a, da mu ona vozilo nije htjela dati, pa da joj je pucao pred noge.

Sud je iskazima saslušanih svjedokinja poklonio vjeru, jer obje, kao Sto i optuženik navodi u svojoj obrani, istog dobro poznaju, tako da nema sumnje u identitet. Optuženik neosnovano poriče počinjenje ovog djela, jer ni Dinka, a ni Jela Karaga nisu imale nikakvog razloga da ga neosnovano terete. I optuženik, u obrani, navodi da je u njihovu kuću za vrijeme okupacije znao navratiti, po pozivu pokojnog Ante Karage, pa su i zbog toga iskazi ovih svjedokinja vjerodostojni.

Radi toga, sud smatra utvrđenim da je optuženik počinio radnju opisanu pod točkom 6) optužnice.

U odnosu na djelo pod točkom 7) optužnice

Po toj točki optužnice, saslušani su svjedoci Milka Parać i Ante Parać.

Milka Parać, saslušana u istrazi, navodi da su u rujnu 1994. godine u popodnevnim satima, u njenu kuću došle 4 uniformirane osobe. Prepoznala je Radu Mirkovića, jednog Milu i Rajka Jankovića. Rajko je odmah izvadio veliki nož i tražio da mu da novce. Kazala je da novca nema, a Rajko joj je zaprijetio «Gotova si», budući oštricom noža kuhinjski stol, a obraćajući se ostalima riječima «Oćemo li je». Rajko Janković udario ju je šakom ili dlanom i izbio joj dva gornja zuba, a zatim joj je oštricu noža stavljao u usta. Od straha nije znala gdje je. Zatim su je zatvorili u sobu, te otišli na kat kuće, gdje su preturali inventar, tražeći novac. Sve je trajalo oko sat vremena, a dok su oni bili u sobi na katu, iskoristila je trenutak i pobjegla iz kuće, u kuću Ivana Jurića, gdje je bio UNPROFOR. Pomenutima je sigurno netko kazao, da joj je suprug Ante radio u Njemačkoj i da ima novaca, Sto je bilo i točno, jer je 33.000,00 DM, zakopala u vinograd. Rajko Janković je Eesto prolazio kroz selo Ljubotić, pa su ljudi govorili «Eno Core»), a otac mu se zvao Stevan. Ovu svjedokinju koja zbog bolesti nije mogla pristupiti na raspravu, sud je pokušao saslušati u njevoj kući (list 181 spisa). Prilikom tog saslušanja za Rajka Jankovića govori da mu je nadimak «Žare», da ima manu na oku, čini joj se da je to jedanput na toj osobi i vidjela, a Eula je i od drugih. Sve osobe koje su ušle u kuću bile su

maskirane, ali ne može precizno opisati **masku**, kao ni izjasniti se koliko je lica bilo prekriveno maskom, pa je to **saslušanje** bilo prekinuto.

Svjedok Ante ParaC nije **očevidac** utuženog događaja, a svoja saznanja **crpi** isključivo po onom što mu je **kazala** Milka. Ante navodi da mu je Milka, po dolasku u kuću UNPROFOR-a, kazala da ju je napao onaj «žveravi», a čim je to rekla, da je znao da se radi o Rajku Jankoviću iz Bobodola, kome je ime oca «Ćevar».

S obzirom da je Milka bila bolesna, sud je pribavio za istu medicinsku dokumentaciju o karakteru njene bolesti, te je **vještačenjem** dr. Ive Blaće utvrdio da ista na sudu može dati valjan iskaz, ali da njeno **saslušanje** ne smije biti dugotrajno.

S obzirom na tu Einjenicu, kao i na razliku iskaza iz istrage, u odnosu na glavnu raspravu, pojavila se sumnja da li Milka ParaC i njen **suprug** Ante stvarno poznavaju osobu **optuženika**, ili su pak u pogledu njegovog identiteta dali opis po Euvenju od drugih osoba.

Tako je 12. svibnja 2004. godine, provedeno izborno prepoznavanje, a na tom izbornom prepoznavanju Milka Parać, među šest postrojenih osoba nije prepoznala optuženika, navodeći da među tim osobama nije «Rade», dok je Ante ParaC kod izbornog prepoznavanja kao osobu koju on poznaje da je Rajko Janković, Ćevarov, pokazao na osobu broj 6 (Josip Milaković), uz komentar da mu se Eini da je to ta osoba.

Prema tome, **očigledno** je da ovi svjedoci nisu mogli prepoznati **optuženika**, dakle, da ga dobro ne poznavaju po videnju, pa je time potpuno ostao dvojben identitet počinitelja djela na štetu Milke ParaC.

Zbog toga je taj dio opisa radnje izvršenja iz toč. 7 optužnice izostavljen iz izreke presude, kao nedokazan.

Što se tiče iskaza svjedoka Maše Markić, Mare Barišić, Jakova Barišića, Josipa Bandala, Ilije Vranješa, Mande Vranješ i Stane Vranješ, ističe se da oni nemaju nikakvih konkretnih saznanja o djelu koje je predmet optužnice, nego su se sarno **općenito očitovali**, o tome da optuženika poznaju. Maša Markić, Mara Barišić i Jakov Barišić, te Bandalo Josip, sukladno su iskazali, a bili su na okupiranom području do ožujka 1993. godine da im optuženik osobno nikad ništa ružno nije rekao ili što **nažao** napravio. Svjedoci Ilija Vranješ, Manda Vranješ i Stana Janković, izjasnili su se da, koliko je njima poznato, optuženik za vrijeme okupacije, nikom ništa nije **nažao** napravio, **krao** ili pak koga zlostavljao.

Na te **opće** okolnosti, da to nisu vidjeli, sud svjedocima **vjeruje** i utoliko se na iste iskaze **osvrće**.

Temeljem svega iznijetog, sud je sa **sigurnošću** utvrdio da je **optuženik** počinio kazneno djelo iz El. 120 st. 1 OZRH, na **način**, kako je to opisano u izreci presude.

Za kazneno djelo iz čl. 120 st. 1 OKZRH zakonom je propisana kazna zatvora najmanje 5 godina ili kazna zatvora od 20 godina.

Prilikom **odlučivanja** o mjeri kazne, sud je **optuženiku**, kao **olakšavajuću** okolnost cijenio raniju **neosuđivanost**. Isto tako sud je uzeo u obzir da je optuženik **proglašen** krivim za manju **količinu** kriminalne aktivnosti od one za koju je **optužen**. Za vrijeme okupacije nekim pripadnicima hrvatske narodnosti je pomogao i kod **čuvanja stvari**, kod zaštite od drugih neprijateljskih vojnika, pomagao je u nabavci hrane, vozio ih u posjet **zatočenicima** i rodbini u **Knin**. Sve te okolnosti, uz protek vremena, po ocjeni ovog suda, a **uzimajući** u obzir **jačinu** ugrožavanja **zaštićenog** dobra, predstavljaju one osobite okolnosti, koje opravdavaju izricanje kazne zatvora **ispod** minimuma propisane za to djelo, pa **baš 3 (tri) godine** i 6 (**šest**) mjeseci, s kojom će se kaznom u potpunosti ostvariti svrha **kažnjavanja**, kako na planu individualne, tako i na planu generalne prevencije.

Po čl. 45 st. 1 OKZRH, optuženiku se u **izrečenu** kaznu zatvora ima **uračunati** i vrijeme provedeno u **pritvoru** od **13. travnja 2003. godine** do 14. svibnja 2005. godine.

maskirane, ali ne može precizno opisati masku, kao ni izjasniti se koliko je lica bilo prekriveno maskom, pa je to saslušanje bilo prekinuto.

Svjedok Ante ParaC nije očevidac utuienog događaja, a svoja saznanja crpi isključivo po onom što mu je kazala Milka. Ante navodi da mu je Milka, po dolasku u kuću UNPROFOR-a, kazala da ju je napao onaj «žveravi», a Eim je to rekla, da je znao da se radi o Rajku Jankoviću iz Bobodola, kome je ime oca «Ćevar».

S obzirom da je Milka bila bolesna, sud je pribavio za istu medicinsku dokumentaciju o karakteru njene bolesti, te je vještačenjem dr. Ive Blaće utvrdio da ista na sudu moie dati valjan iskaz, ali da njeno saslušanje ne smije biti dugotrajno.

S obzirom na tu Einjenicu, kao i na razliku iskaza iz istrage, u odnosu na glavnu raspravu, pojavila se sumnja da li Milka ParaC i njen suprug Ante stvarno poznavaju osobu optuženika, ili su pak u pogledu njegovog identiteta dali opis po Euvanju od drugih osoba.

Tako je 12. svibnja 2004. godine, provedeno izborno prepoznavanje, a na tom izbornom prepoznavanju Milka ParaC, među šest postrojenih osoba nije prepoznala optuženika, navodeći da među tim osobama nije «Rade», dok je Ante Parać kod izbornog prepoznavanja kao osobu koju on poznaje da je Rajko Janković, Ćevarov, pokazao na osobu broj 6 (Josip Milaković), uz komentar da mu se čini da je to ta osoba.

Prema tome, očigledno je da ovi svjedoci nisu mogli prepoznati optuženika, dakle, da ga dobro ne poznavaju po videnju, pa je time potpuno ostao dvojben identitet počinitelja djela na štetu Milke ParaC.

Zbog toga je taj dio opisa radnje izvršenja iz toč. 7 optužnice izostavljen iz izreke presude, kao nedokazan.

Što se tiče iskaza svjedoka Maše Markić, Mare Barišić, Jakova Barišića, Josipa Bandala, Ilije Vranješa, Mande Vranješ i Stane Vranješ, ističe se da oni nemaju nikakvih konkretnih saznanja o djelu koje je predmet optužnice, nego su se samo općenito očitovali, o tome da optuženika poznaju. Maša Markić, Mara Barišić i Jakov Barišić, te Bandalo Josip, sukladno su iskazali, a bili su na okupiranom području do ožujka 1993. godine da im optuženik osobno nikad ništa ružno nije rekao ili što našao napravio. Svjedoci Ilija Vranješ, Manda Vranješ i Stana Janković, izjasnili su se da, koliko je njima poznato, optuženik za vrijeme okupacije, nikom ništa nije našao napravio, krao ili pak koga zlostavljao.

Na te opće okolnosti, da to nisu vidjeli, sud svjedocima vjeruje i utoliko se na iste iskaze osvrće.

Temeljem svega iznijetog, sud je sa sigurnošću utvrdio da je optuženik počinio kazneno djelo iz El. 120 st. 1 OZRH, na način, kako je to opisano u izreci presude.

Za kazneno djelo iz El. 120 st. 1 OKZRH zakonom je propisana kazna zatvora najmanje 5 godina ili kazna zatvora od 20 godina.

Prilikom odlučivanja o mjeri kazne, sud je optuženiku, kao olakšavajuću okolnost cijenio raniju neosudivanost. Isto tako sud je uzeo u obzir da je optuženik proglašen krivim za manju količinu kriminalne aktivnosti od one za koju je optužen. Za vrijeme okupacije nekim pripadnicima hrvatske narodnosti je pomogao i kod Euvanja stvari, kod zaštite od drugih neprijateljskih vojnika, pomagao je u nabavci hrane, vozio ih u posjet zatočenicima i rodbini u Knin. Sve te okolnosti, uz protek vremena, po ocjeni ovog suda, a uzimajući u obzir jačinu ugrožavanja zaštićenog dobra, predstavljaju one osobite okolnosti, koje opravdavaju izricanje kazne zatvora ispod minimuma propisane za to djelo, pa baš 3 (tri) godine i 6 (šest) mjeseci, s kojom će se kaznom u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja, kako na planu individualne, tako i na planu generalne prevencije.

Po El. 45 st. 1 OKZRH, optuženiku se u izrečenu kaznu zatvora ima uračunati i vrijeme provedeno u pritvoru od 13. travnja 2003. godine do 14. svibnja 2005. godine.

Optuženik je nezaposlen, bez sredstava za život, živi od socijalne pomoći, pa ga je stoga valjalo osloboditi naknade troškova kaznenog postupka.

U Šibeniku, 24. rujna 2010. godine

ZAPISNIČAR

Tonkica Ujaković v.r.

POUKA O PRAVU NA ŽALBU:

Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana primitka ovjerenog prijepisa iste.

Žalba se podnosi pismeno u tri primjerka ovom sudu, a o istoj odlučuje Vrhovni sud Republike Hrvatske u Zagrebu.

DN-a:

1. ŽDO Šibenik
2. Optuženik Rajko Janković
3. Branitelj Tomislav Filaković, odvjetnik u Osijeku

PREDSJEDNIK VIJECA

Dalibor Dukić v.r.

Suglasnost ovog prijepisa
s izvornikom ovjerava:

Ovlašteni službenik: